

แนวทางการวิจารณ์และประเมินการฝึกพูดแบบเตรียมตัว

บทที่ 5 การใช้เสียงประกอบเรื่อง

ประเด็นที่พิจารณา	ดี (เกินเกณฑ์)	พอใช้ (ผ่านเกณฑ์)	ต้องปรับปรุง (ตกเกณฑ์)
ทักษะเบื้องต้น :			
1. การแต่งกาย (เสื้อผ้า, รองเท้า, เครื่องประดับ...)	สะอาด, เรียบร้อย, สุภาพ ตามหลักสากล เหมาะสมกับตัวผู้พูด, โอกาส และสถานที่	สะอาด, เรียบร้อยพอควร ไม่ค่อยเหมาะกับโอกาสและสถานที่ แต่ยังพออนุโลมได้	ไม่เรียบร้อยหรือไม่สุภาพ ไม่เหมาะสมกับการปรากฏกายต่อที่ชุมชน (ดูขัดตา)
2. การเดินเข้า-ออก แทนพูด	ความเร็วพอเหมาะ, สง่าผ่าเผย, แสดงความมั่นใจสูง	ช้าหรือเร็วเกินไป, ดูสง่าพอควร, ดูไม่ค่อยมั่นใจนัก	ช้าหรือเร็วมาก, ดูไม่สง่า, สะดุดหรือท่าของตกหล่น
3. การทักที่ประชุม	ทักครบถ้วน, เรียงลำดับถูกต้องตามแบบแผน	ทักมากหรือน้อยไป, เรียงลำดับการทักยังไม่ถูกต้อง	ไม่ได้ทักผู้ฟังเลยหรือทักผิดพลาดไปหมด
4. การยืนหลังแทนพูด	ยืนตัวตรง, ไม่พิงขา, มีอวางแทน และแยกเท้าพองาม	โยกตัวหรือพิงขาบ้างเล็กน้อย, แยกหรือชิดเท้าเกินไป	โยกตัว/พิงขาเกือบตลอด, ยืนค่อมตัวหรือมือเท้าแทน
5. อาการประหม่า	ไม่สามารถสังเกตเห็นเลยตลอดการพูด	สังเกตเห็นในบางช่วงแต่ไม่รบกวนการพูดมากนัก	สังเกตเห็นเกือบตลอดเวลา และมีมากจนรบกวนการพูด
6. ลักษณะโครงสร้างของสุนทรพจน์	แบ่งการพูดเป็นคำนำ เนื้อหา และสรุปชัดเจน, จัดเวลาให้แต่ละส่วนอย่างเหมาะสม, ทั้ง 3 ส่วนสอดคล้องกัน	โครงสร้างชัดเจนพอควร ยังพอจะเห็นคำนำและบทสรุป, คำนำหรือบทสรุปยาวหรือสั้นไป, ทั้ง 3 ส่วนสอดคล้องกัน	ไม่มีโครงสร้าง, ขาดคำนำหรือขาดบทสรุป, โครงสร้างทั้ง 3 ส่วนมีส่วนใดส่วนหนึ่งไม่สอดคล้องกัน
7. ลักษณะการใช้ภาษาการประกอบการพูด	ใช้ได้เหมาะสมและเหมาะสม-เจาะ, ดูเป็นธรรมชาติ, เน้นย้ำหรือแสดงภาพพจน์ได้ดี	ใช้พอสมควร, อาจดูไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ แต่เน้นย้ำหรือแสดงภาพพจน์ได้ดี	ไม่ใช้เลยหรือใช้มาจากหนังสือไม่สอดคล้องกัน เนื้อหา, ดูไม่เป็นธรรมชาติ
8. การกวาด/สบตา	ทั่วถึงทั้งห้องและตลอดเวลา, ดูเป็นธรรมชาติ	สบตาผู้ฟังตลอด แต่อาจยังไม่ทั่วถึง	ไม่ค่อยสบตา หรือมองอยู่จุดเดียว
ทักษะตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายประจำบท (ลักษณะสำคัญที่ต้องให้ความสนใจและวิจารณ์) :			
9. การเลือกเรื่องตามวัตถุประสงค์	เนื้อหาเหมาะต่อการพูดบทนี้มองเห็นได้ชัด	เนื้อหาไม่ค่อยเอื้อต่อการพูดบทนี้แต่ยังพอใช้ได้	เนื้อหาไม่เอื้ออำนวยให้ฝึกใช้ทักษะตามวัตถุประสงค์บท
10. การปรับพลังเสียง (ตั้ง-เบา)	มีการปรับพลังเสียงให้สอดคล้องกับเนื้อหาการพูดได้ดี ดูเป็นธรรมชาติ	มีการปรับพลังเสียงแต่ไม่ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหาการพูด	ไม่มีการปรับพลังเสียงหรือใช้ความดังคงที่
11. การปรับระดับเสียง (ทุ้ม-แหลม)	มีการปรับระดับเสียงให้สอดคล้องกับเนื้อหาการพูดได้ดี	มีการปรับระดับเสียงแต่ยังไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด	ไม่มีการปรับระดับหรือใช้ระดับเสียงเดียวโดยตลอด
12. การเน้นคำ	เน้นคำได้เหมาะกับเนื้อหา	เน้นบ้างแต่ไม่ค่อยสอดคล้อง	ไม่มีการเน้นคำเลย
13. ความเร็วของการพูดและจังหวะหยุด	ปรับช้า-เร็วและใช้จังหวะหยุดได้เหมาะกับเนื้อหา, ไม่หยุดระหว่างกลางหรือพูดคร่อมประโยคหรือคำ	ความเร็วพอเหมาะแต่คงที่โดยตลอด, บางช่วงหยุดพูดไม่เหมาะสม หรือคร่อมคำคร่อมประโยค	พูดเร็วหรือช้าเกินไป, บางครั้งหยุดไปนาน, หยุดพูดคร่อมคำหรือประโยคบ่อยๆ

ทักษะเพิ่มเติม (พิจารณาประกอบการวิจารณ์แต่ไม่ใช่ประเด็นสำคัญตามบทพูด) :			
ประเด็นที่พิจารณา	ดี (เกินเกณฑ์)	พอใช้ (ผ่านเกณฑ์)	ต้องปรับปรุง (ตกเกณฑ์)
14. ลักษณะการพูดและคำฟุ่มเฟือย	พูดแบบเป็นธรรมชาติ, ไม่มีคำฟุ่มเฟือยใดๆ เลย	พูดแบบท่องจำมาพูด, มีคำฟุ่มเฟือยบ้างเล็กน้อย	พูดแบบอ่านบท, เห็นคำฟุ่มเฟือยอย่างชัดเจน(มาก)
15. ความราบรื่นในการพูด	พูดพริ้งพวู, ไม่ติดขัด, ไม่ลืมนื้อหา ไม่หยุดเจียบบานานๆ	พูดค่อนข้างต่อเนื่อง, ติดขัดหรือมีสะดุดบ้างเล็กน้อย	พูดไม่ต่อเนื่อง, มีสะดุดบ่อยๆ, มีนิ่งเจียบไปนานๆ
16. คำควบกล้ำ / การออกเสียง ร-ล	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องเกิน 90 %	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องระหว่าง 60 - 90%	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องต่ำกว่า 60 %
17. การใช้ภาษาต่างประเทศ	ใช้เฉพาะศัพท์เทคนิคโดยอธิบายทุกคำ และใช้แต่คำที่ไม่มีคำแปลภาษาไทย หรือแปลไทยแล้วไม่เป็นที่รู้จัก	พูด(คำที่มีคำไทยอยู่แล้วหรือศัพท์เทคนิค)ปนอยู่บ้างเล็กน้อย บ้างครั้งไม่แปลหรือไม่อธิบายความหมาย	พูดติดปากอยู่ตลอด ทั้งที่มีคำไทยใช้ได้ หรือพูดแล้วไม่อธิบายความหมายหรือแปลเป็นภาษาไทยเลย
18. การอ้างอิงแหล่งข้อมูล	ทุกครั้งที่ยกเอาข้อมูล, คำพูด หรือบทประพันธ์ของผู้อื่นมาก็แจ้งที่มาหรือต้นตอเสมอ	แจ้งที่มาหรือต้นตอของข้อมูล คำพูด หรือบทประพันธ์ที่ยกเอามาพูดได้เป็นส่วนใหญ่	ไม่แจ้งที่มาหรือต้นตอของข้อมูล, คำพูดหรือบทประพันธ์ที่ยกเอามาพูดเลย

ประเด็นสำคัญในการพิจารณาให้ผ่านบทที่ 5

- ใช้เวลาอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่มากหรือน้อยเกินกว่าช่วงบวก-ลบ 1 นาทีของเวลาที่กำหนดให้
- ต้องไม่ใช่เรื่องเล่าแต่มีลักษณะของสุนทรพจน์ คือ สังเกตเห็นส่วนคำนำ เนื้อหา และสรุป ได้อย่างชัดเจน
- ต้องใช้น้ำเสียงประกอบการพูดในระดับที่พอเหมาะและมีประสิทธิภาพพอสมควร กล่าวคือ
 - สังเกตเห็นการปรับพลังเสียงตั้ง-เบาไปตามเนื้อหาที่พูดอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอตลอดการพูด
 - สังเกตเห็นการปรับระดับเสียงทุ้ม-แหลมตามเนื้อหาที่พูดอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอตลอดการพูด
 - สังเกตเห็นการปรับจังหวะการพูดให้เร็ว-ช้าและทั้งจังหวะหยุดได้ตามเนื้อหาที่พูดอย่างเหมาะสมตลอดการพูด
 - สังเกตเห็นการเน้นคำอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาที่พูดได้สม่ำเสมอตลอดการพูด
- ต้องไม่เป็นการพูดแบบอ่านบทที่เขียนมาตลอดการพูด